

Kvalitetsprogram för gestaltning av
SICKLA KANAL

INNEHÅLL

1. BAKGRUND	4	5. UTFORMNING AV ALLMÄN MARK, PARKER OCH GATOR	63
2. ÖVERORDNADE GESTALTNINGSMOTIV	7	5:1 Parker	63
2:1 Stadsbyggnadskarakter	7	5:2 Gator	64
2:2 Planmotiv	8	5:3 Skyltning	68
3. BYGGNADSUTFORMNING	12	6. SYNLIK KOMMUNALTEKNIK	70
3:1 Byggnadstyper	12	6:1 Belysning	70
3:2 Samordning inom och mellan projekten	13	6:4 Trappor, murar, stadens möbler & trafikskyltar	74
3:3 Byggnadselement	16	7. KONSTNÄRLIG UTSMYCKNING	75
3:4 Bostadskvalitéer/lägenhetsutformning	21	7:1 Allmänt	75
3:5 Färgsättning	22	7:2 Konstnärlig utsmyckning	75
3:6 Kvartersmark, förgårdar och gårdar	24	8. UTVIKSBILDER	75
3:7 Materialval och gestaltningsmässiga konsekvenser av miljösatningen	26	8:1 Illustrationsplan Sickla Kanal	75
3:8 Utformningsmässiga konsekvenser av tillgänglighetsatningen	26	8:2 Fasadfärger, färgkoder	75
4. DE OLIKA PROJEKTEN	27	8:3 Sammanställning fasadelevationer, mot Sickla kanal och Sjöstadspartären	75
4:1 Kvarteret Klabben; Reinhold Gustafsson	28	8:4 Sammanställning fasadelevationer, mot gator och gårdar	75
4:2 Kvarteret Klabben; Einar Mattsson	32		
4:3 Kvarteret Klabben; Besqab	35		
4:4 Kvarteret Klabben; Lennart Ericsson	38		
4:5 Kvarteret Klabben; Folkhem	40		
4:6 Kvarteret Brädgården; Katarinastiftelsen	44		

1. BAKGRUND

Kvalitetsprogram för gestaltning har tidigare i stadens regi utarbetats för ett flertal stora stadsbyggnadsprojekt. Så har bl a skett för Hammarby Sjöstads utbyggnads-etapper längs Norra Hammarbyhamnen, för Sickla Udde och för Sickla Kaj. Kvalitetsprogrammen är av staden, i samarbete med berörda byggherrar, upprättade dokument för samordning av den yttre miljöns utformning. Programmen ger en möjlighet att genom kontinuerlig samverkan mellan byggherren och dennes konsulter och staden utveckla de olika delprojekten i samklang med varandra. Arbetssättet innebär att kvalitéerna i byggnaderna och närmiljöns olika detaljer åskådliggörs. Genom att tidigt klargöra byggherrens och stadens gemensamma ambitioner för detaljutförandet ökar möjligheten att säkerställa dem vid genomförandet.

Kvalitetsprogrammen är komplement till detaljplanerna samt ingår som bilaga i de tomträttsupplåtelse/ exploateringsavtal som träffas mellan gatu- och fastighetsnämnden och berörd byggherre. I de dokument som nu upprättats för utbyggnaden av Sickla Kanal har följande formulering inskrivits:

"Bolaget förbinder sig att medverka i detta arbete och ta fram erforderligt underlag. Programmet utarbetas därefter av stadsbyggnadskontoret, i samråd med angivna parter. Bolaget skall vid projektering, upphandling och uppförande av bebyggelse på fastigheterna verka för att kvalitetsprogrammet följs och ha kostnadsansvaret för dess genomförande inom fastigheterna."

Avsikten är att fastlägga en kvalitetsnivå, som staden och byggherren gemensamt enats om, såväl för de enskilda byggnadsprojekten som för stadens egna anläggningar. Inom ramarna för denna kan sedan mindre förändringar göras, dock utan att sänka kvalitén.

Det är här en väsentlig planuppgift att formulera en sammanvägd kvalitetsnivå mellan yttre och inre bostadskvalitéer anpassad till Hammarby Sjöstads speciella läge och förutsättningar. I praktiken innebär det centrala läget och den höga exploateringsnivån t ex sämre biltillgänglighet, friytstandard och dagsljusförhållanden men också större närhet och möjlighet till ett rikare stadsliv. Men det betyder också att dessa i vissa avseenden negativa förhållanden kan kompenseras av bättre lägenhetsutformningar med större rumshöjder, större fönsterytor, väl tilltagna balkonger och terrasser samt goda rumsformer och samband. Dessa senare faktorer preciseras till del i detta program. Utförligare bakgrundstexter avseende överordnade gestaltungs-motiv, arkitektur mm finns redovisade i Kvalitetsprogram för gestaltning Sickla Udde, utbyggnadsetapp I och II, Dp 96099.

Hammarby Sjöstadsprojektet präglas av målet att skapa en maximalt miljö- och kretsloppsanpassad tät stadsbebyggelse. Dessa ambitioner präglar såväl detaljplanernas som bebyggelsens utformning. I detta kvalitetsprogram behandlas främst de speciella miljösatningar som har nya gestaltningsmässiga konsekvenser för den yttre miljön. Likaså präglas projektet av målet att skapa en maximalt tillgänglig stadsbebyggelse för människor med olika former av funktionshinder. Även här behandlas bara de speciella lösningar som har yttre gestaltningsmässiga konsekvenser.

Kvalitetsprogrammet har utarbetats i samråd med byggherrarna och deras konsulter.

Programmet har sammanställts av stadsbyggnadskontoret genom Jan Inghé. Ansvarig för layout och produktion har varit Åsa Bodén, Hammarby Sjöstadsprojektets informationsenhet. Stadsbyggnadskontoret har medverkat genom Per-Anders Nilsson. Gatu- och fastighetskontoret har medverkat genom Kristina Menyes, Nils-Göran Nilsson m fl. Sycon Konsult har medverkat genom Sylvia Kornstad, Magnus Calén och Yvonne Lomborn. Helena Björnberg har upprättat avsnittet om belysning. Stockholms Konstråd har haft ansvaret för den konstnärliga utsmäckningen på allmän mark.

Byggherrar och deras arkitekter redovisas under respektive projekt i kap. 4.

2. ÖVERORDNADE GESTALTNINGSMOTIV

2:1 Stadsbyggnadskarakter

I Stockholms byggnadsordning klassificeras Hammarby Sjöstad som en del av den ”nyare kranstaden” vars stadsbyggnadskarakter beskrivs på sid 106 m fl. I de översiktliga plandokumenten för Hammarby Sjöstad preciseras ytterligare denna stadsbyggnadskarakter. Grundläggande är att Sjöstaden representerar en utvidgning av innerstaden med dess speciella Stockholmska förhållningssätt till såväl naturelement som rumsliga strukturer. Stads- och kvartersstrukturen, tätheten, det blandade verksamhetsinnehållet och de offentliga stads- park- och vattenrummens utformning uttrycker detta.

Förutsättningar för ett rikt stadsliv, som bärs upp av andra verksamheter än bara ett lokalt boende, bedöms föreligga. Samtidigt gäller att ett intensivare stadsliv kommer att ta lång tid att successivt bygga upp och i hög grad vara beroende av att verksamheter med mer än ett lokalt omland etableras i området. Det är därför lika väsentligt att den nya stadens bostäder också får tillgång till andra kvalitéer, i hög grad representeras dessa av det unika vattenläget, bevarade och nyskapade parker samt närheten till Nackareservatet.

Varje stadsbyggnadskarakter eller årsring som läggs till stadens uppbyggnad tolkar sin tid idé- och formdiskussion om planmönster, stadsmässighet, verksamhetsintegration, urbanitet, stadsliv etc. Målet är här att utvidga innerstaden för att möta en stigande efterfrågan och uppskattning av denna stadstyp. Nya avvägningar görs för att vidareutveckla den traditionella stadens kvalitéer men även för att tillvara ta delar av modernismens landvinningar. En annan bärande inriktning i Hammarby Sjöstadsprojektet utgör miljö- och kretsloppsatsningen. Tanken är här att söka möjliga lösningar för den täta stadens framtid i detta avseende. Den inverkan på stadsdelens uppbyggnad, som miljöatsningen nu får, innebär främst en vidare satsning på den storskaliga infrastrukturuppbyggnaden men påverkar även stadsstrukturen, byggnadsutformningen och markbehandlingen.

I andra avseenden har stadsdelen en mer traditionell stadsmässig och generell uppbyggnad. Den utgör en vidareutveckling av den europeiska kvartersstaden, som genom historien uppvisat en enastående flexibilitet för förändrade livsmönster och samhällsstrukturer. Slutligen påverkas stadsbyggnadskarakteren i hög grad av att projektet har en sådan storlek att det formar en egen ”årsring”. Det är väsentligt att den stockholmska traditionen med gestaltungsmissigt väl sammanhållna områden med stark förankring i stadens historiska tradition förs vidare. I en tid då omvärlden väsentligen saknar strukturella förutsättningar för denna typ av stadsbyggande framstår den stockholmska stadsbyggnadsmodellen som alltmer unik.

2:2 Planmotiv

Detaljplanen för Sickla Kanal möjliggör uppförandet av ny bostadsbebyggelse med ca 200 lägenheter, ytterligare ca 60 lägenheter för äldreboende samt anläggande av nya strand- park- och lokalgtatutläggningar. För en mer detaljerad beskrivning av planförslagens uppbyggnad hänvisas till planbeskrivningen för Sickla Kanal Dp 1998-06329-54. De nya bebyggelsekvarteren är belägna mellan ett smalt park- och gatustråk längs Sickla Kanal och ett parallellt inre parkstråk. Det bebyggelseområde som utbildas mellan dessa stråk skärs av ett solfjädersformat gatusystem i nord/sydlig riktning. Härigenom utbildas tre rombiska kvarter. Inom dessa kvarter uppförs en meanderformad bebyggelse som är sluten längs lokalgtatorna men öppen mot angränsande park- och vattenrum. Planförslaget redovisar samordnade byggnadsfronter i plan och volym såväl mot angränsande park- och vattenrum som mot

gaturum. Motivet är att skapa väl formade gatu- och parkrum för att därmed förstärka den stadsmässiga och offentliga karaktären.

Planområdet gränsar till Sickla Kajområdet i väster och har även att fullfölja en serie påbörjade plan- och byggnadsmotiv från detta delområde. Kaj- och parkstråken utgör en fortsättning av motsvarande stråk inom Sickla Kajområdet. Kajstråket har inom Sickla Kanalområdet en grönare karaktär med trädplanteringar längs strandkanten som utformas som en slänt med utskjutande bryggpartier. Strandstråket har också en annan planform där successivt konande fasader och murar står motställda en rakare strandlinje. Likaså har det inre parkområdet i sin södra del en mer upplöst form för att tydliggöra den gradvisa övergången till Nackareservatet medan dess norra del utformas likartat som inom Sickla Kajområdet med bl a en ny parkkanal. Gatunätet utformas efter samma principer som inom övriga delar av Sjöstaden avseende planform och tvärsnitt.

Planförslagets byggnad längs Lugnets Allé i väster ska gestaltungsmissigt samordnas med motstående byggnad vilka tillsammans flankerar Allébrons södra landfäste. Denna byggnad har tillsammans med motsvarande byggnad längst i öster mot Södra Länken givits högre byggnadshöjder till skillnad från mellanliggande bebyggelse som successivt trappas ner mot Sickla Kanal.

Bebyggelsen utformas med indragna terrasser i översta våningar på gårdssidor och mot det inre parkstråket. Privata uteplatser på i allmänhet förhöjd förgårdsmark anläggs såväl på gårdssida som längs lokalgator och inre parkstråk. Fasader längs gator utformas med en mer sluten karaktär än mot gårdar och park- och vattenrum. Längs gator nyttjas en samordnad kulört färgsättning medan en ljusare eller av lättare material präglad ton karaktäriserar gårdsfasader. Längs kajstråket uppförs på kvartersmark mindre friliggande paviljongbyggnader som integreras med anslutande sockelmurar.

Planområdets bebyggelse uppförs av sex olika byggherrar varför de olika byggnadsprojekten är relativt små och vardera omfattar knappt femtio lägenheter. Det är en av byggherrarna uttryckt målsättning att de olika byggnaderna ska uppföras med större individuell gestaltungsmissig variation än inom övriga delområden med större markanvisningsenheter. Planförslagets och bebyggelsens utformning tillgodoser nu detta krav. Samtidigt finns behov av en samordning av väsentliga byggnadselement, material och färgsättning för att området inte ska upplevas som alltför disparat. Planförslagets utformning innebär att de projekt som i första hand kräver inbördes samordning utgörs av:

Folkhem/Lennart Ericsson respektive Besqab/Einar Mattsson/Reinhold Gustafsson respektive Karatinastiftelsen/Peab.

3. BYGGNADS- OCH MARKUTFORMNING

3:1 Byggnadstyper

Bebyggelsen formar i huvudsak meanderformade kvarter med långsmala byggnadskroppar med 4-7 våningars höjd och med ett husdjup av drygt 12 m. Även mer speciella byggnadstyper förekommer i form av Folkhems runda inskurna tornbyggnad och Lennart Ericssons och Besqabs konande byggnader. Kvarterens byggnadskroppar innehåller två/tre lägenheter per trapphus och våningsplan. Lägenheterna är härigenom i flertalet fall genomgående eller ligger över hörn och är härigenom dagsljusbelysta från mer än ett håll. Undantag utgör Katarinastiftelsens byggnad för äldreboende som är uppbyggd med enkelsidiga lägenheter kring en mittkorridor och därmed större husdjup.

Byggnadskropparnas översta våning är indragen eller har speciella balkonguppbyggnader, företrädesvis mot gårdssidan, så att terrasser skapas. Övriga lägenheter har stora balkonger eller uteplatser på mark. Planförslaget har utformats så att alla lägenheter kan ges 2,5 – 2,8 meters invändig rumshöjd. Detta ger goda möjligheter att skapa goda inre ljusförhållanden och rumskvaliteter trots det höga markutnyttjandet. Bottenvåningarna i Reinholds Gustafssons byggnad längs Lugnets Allé och i Katarinastiftelsens byggnad utformas för att inrymma kommersiella lokaler.

Längs stranden uppförs en serie mindre fristående paviljongbyggnader med två våningars höjd att nyttjas för kommersiellt ändamål, för bostadskomplement eller för samverkande bostads- och verksamhetsbyggnader.

3:2 Samordning inom och mellan projekten

Målsättningen är att bebyggelsen både ska ha en sammanhållen karaktär och en klart avläsbar identitet. Bebyggelse som tidigare uppförts längs gator i innerstaden i samband med malmarnas utbyggnad har gestaltungsmissigt samordnats med hjälp av lokala byggnadsordningar som komplement till stadsplanerna. **Denna bebyggelse kännetecknas bl a av följande samordnade gestaltungsmissivmotiv:**

- Släta fasader med ett minimum av balkonger. Balkonger placeras vid förekomst vanligen i kvartershörn.
- Ofta en tredelning av fasader med sockel, mitt- och krönparti. Om bottenvåningen innehåller lägenheter är denna förhöjd över gatans nivå.
- Både en vertikal och horisontell fasaduppbyggnad.
- Enhetlig fönstersättning, få fönstertyper, i huvudsak vertikal karaktär.
- Trapphusförläggning mot gårdssidan.
- Markerad inbyggd takfot, brutna tak.
- Variation genom små enheter; ett trapphus, en fastighet, en byggherre, en arkitekt.
- Starkare samordning av byggnadsfasader belägna mot offentliga stadsrum, friare utformning mot gårdssidan.

Hammarby Sjöstadsprojektet är traditionellt i den meningen att många av dessa principer föreslås bibehållas. En väsentlig skillnad är dock att fastigheterna vanligen är stora - en till två byggherrar per kvarter. Detta förhållande underlättar en gestaltungsmissig samordning men skärper kravet på den arkitektoniska och mate-

rialmässiga utformningen. Principen bör snarast vara att arkitektoniskt bemästra denna större skala än att söka en konstlad uppdelning.

Projektet är modernistiskt i den mening att öppenhet, utsikt, ljushet, vatten och grönska är kvalitéer som också skall prägla den nya miljön. Begränsade husdjup, indragna kungsvåningar, etagelägenheter, stora balkonger och terrasser, stora fönsterytor, flacka tak och ljust putsade fasader mot vattnet utgör tillämpningar av ett modernistiskt arkitekturprogram. Följande principer har gemensamt beslutats ligga till grund för en lämplig arkitektonisk samordning mellan projekten inom Sickla Kanalområdet.

Förslag till gemensamma formelement

- En både vertikal och horisontell fasaduppbyggnad.
- Samverkande fönsterpartier, murpartier med skivverkan.
- Fönsterpartier med en huvudsaklig vertikal karaktär
- Flacka sadel- eller pulpettak.
- Markerad takfot speciellt längs gatu- och esplanadfasader.

För de speciella fasadsidorna gäller dessutom följande principer:

Fasader mot Lugnets Allé

- Storskalig stadsmässig representativ arkitektur med högklassig detaljering.
- Tredelad fasadindelning med markerad bottenvåning, mellanparti och krönparti.
- I huvudsak släta fasader men med utskjutande grunda burspråk.
- Samverkande fönsterpartier över flera våningars höjd.
- Skärmtegel fasad, naturstenssockel

Fasader mot Sickla Kanal

- Två/tredelning av fasader med sockel, mellan- och krönparti.
- Höga gavelskivor/torn mot Lugnets Allé/Södra Länken.
- Balkonger över hörn alternativt infällda i ramverk.
- Putskaraktär, naturstenssockel.

Fasader mot det inre parkrummet

- Tvådelning av fasader, indragen takvåning
- Friliggande balkonger
- Putskaraktär

Fasader mot lokalgator

- En/tvådelning av fasader med ev markering av sockelvåning.
- Slutnare karaktär med tyngre murverkan.
- I huvudsak släta fasader med få balkonger eller grunda burspråk.
- Putskaraktär.

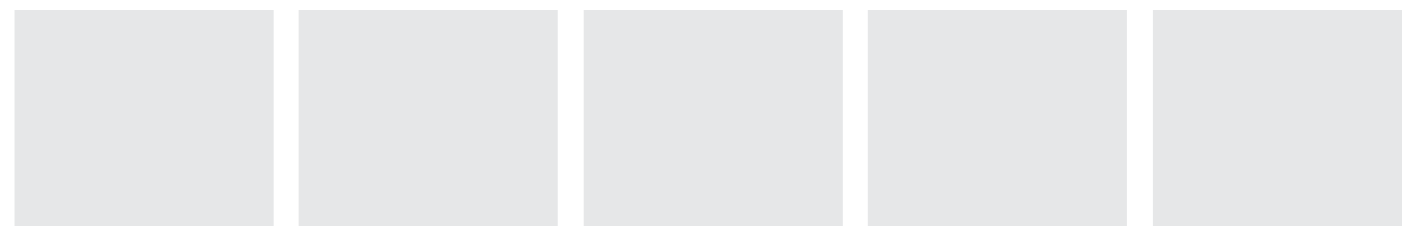
Fasader mot gårdar

- Två/tredelning av fasader med markerad indragen takvåning.
- Artikulerade fasader/balkonger
- Öppnare karaktär. Fasader med lättare utfackningspartier av trä, glas, skivmater-

ial i ramverk med putskaraktär.

3:3 Byggnadselement

För hela projektet gäller att väsentliga byggnadsdetaljer ges en väl samordnad och högklassig utformning.

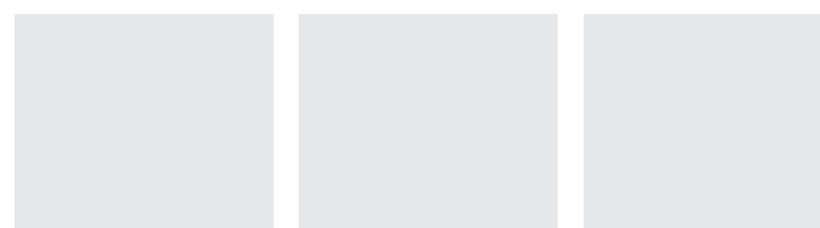

Entréer/portiker

Bostadsentréer bör tydligt markera sig i fasad och ges ett välkomnande och gediget utförande. Flera av projekten redovisar uppglasade entrépartier i trä eller stål med naturstensomfattning. Flera av projektens entréer avses utföras med förhöjd fri inre höjd. Entréer av olika dignitet bör ges motsvarande uttryck i fasad. Samtliga trapphusentréer ska ansluta till trottoar och gårdar utan yttre nivåskillnader i form av trappsteg eller kantsten. Entréer och trapphus måste utformas med hänsyn till synskadade b l a avseende omfattning av glaspardier, bländrisk, belysning och färgmarkeringar.

Socklar

Högre sockelpartier bör utföras av natursten eller ges en liknande högklassig utformning mot offentliga stadsrum. Dessa bör ha en struktur som anpassas till de murar och naturstensbeklädnader som nyttjas i stadens anläggningar. De sockelpartier som ansluter mot det inre parkstråket respektive mot lokalgatorna bör utföras med naturstensbeklädnader av mellangrå granit typ Näsing, som har valts för stadens anslutande anläggningar. Högre sockelpartier mot Sickla Kanal föreslås utföras med mörkare skifferbeklädnad liknande inom Sickla Udde området. Kvaderindelningar bör arkitektoniskt samverka med anslutande fönster och dörrpartier.

Balkonger/terrasser

Balkongfronter bör utföras med hög estetisk och materialmässig kvalitet. Fronter bör utföras med helt öppna eller med en blandning av öppna och slutna partier. Flera av projekten redovisar liggande räckespartier i balkongfronter. Därvidlag måste problem med klättersäkerhet beaktas. Terrassfronter kan utföras med helt slutna partier om dessa utgör del av underliggande fasad. Balkongplattors undersida ska utföras vita eller med annan kulör som preciseras i färgkapitlet. I flera av projekten redovisas delar av balkonger inglasade eller försedda med utvändiga jalousier. Inglasningar bör projekteras redan i samband med bygglovansökan för att härigenom få en lämplig utformning. Uteplatser och takterrasser ska utföras så att dessa helt eller delvis ligger i plan med anslutande innergolv.

Fönster

Bostadsprojektens val av fönsterutformning har en avgörande betydelse för den arkitektoniska karaktären. En enhetlig fönstertypsutformning är ett av de främsta arkitektoniskt verksamma medlen för att nå en god samordning mellan projekten. I äldre lokala byggnadsordningar för svenska städer har denna byggnadsdetalj varit strängt begränsad avseende tillåtna typer och proportioner. Vid malmarnas stora utbyggnad kring sekelskiftet brukas t ex bara ett femtal olika fönstertyper.

I de nu aktuella projekten finns en ambition att kunna skapa ljusa lägenheter med god dagsljusbelysning och att tillvarata intressanta utblicksmöjligheter trots den höga exploateringsnivån. Projekten redovisar i detta syfte bl a ökade inre rumshöjder; 2,6 - 2,8 m. Dessa ökade inre rumshöjder ska även nyttjas för ökade fönsterstorlekar.

Ett gemensamt motiv för utbyggnadsetapperna Sickla Udde, Sickla Kaj och Sickla Kanal är att fasader utformas med sammanhållna mur- och fönsterpartier, d v s inte med principen fönster som hål i mur. Dessa samlade större fönsterpartier får en storskalig vertikal verkan genom att de ofta binds samman mellan flera våningsplan. Partier har vanligen en underindelning med såväl horisontella som vertikala listverk. På detta sätt skapas fönsterformer som ofta utgörs av adderade större kvadrater och mindre rektanglar. De olika projekten redovisar alla varianter på detta huvudtema men är inte helt måttamordnade. Vanligen nyttjas bröstningshöjder på 0,5 - 0,7 m och fönsterpartierna når en höjd på 2,4 m. Mindre rektangulära fönstertyper för kök och badrum enskilt placerade i murpartier bör undvikas.

Här beskrivna gemensamma principer för fönsterutformning gäller för byggnadernas huvudpartier. Indragna tak- och terrassvåningar kan utformas utan motsvarande samordningskrav. Även bottenvåningar längs esplanaden för butiks- och verksamhetsändamål kräver speciell utformning av fasad- och fönsterpartier. Ett väsentligt mål är här att skapa småskalighet och intimitet för att öka attraktiviteten.

Avgörande för dagsljusbelysningen i rum och för fasadkaraktären är att söka begränsa mått och dimensioner på karm och bågpartier. Likaså bör fönster förläggas nära eller i fasadliv dels för att få slätare fasader på klassiskt Stockholmsmanér dels för att få fasta bredare fönsterbänkar i rummen.

Tak, takfot

Byggnaderna har gestaltats med i huvudsak flacka sadeltak som en del av det modernistiska anslaget. Denna karaktär förstärks av det omfattande bruket av terrasser och stora balkonger. Byggnader förses med tak utförda av falsad plåt. Detaljplanen reglerar tillåtna takvinklar. Nyttjade takfall och hushöjder medger att erforderliga installationer i allmänhet ryms under tak. I flera av projekten nyttjas hissar som inte kräver placering av hissmaskinrum över högsta stannplan.

Fasader längs gator bör ges en markerad utskjutande takfot. Speciellt gäller detta längs esplanaden för att öka dess slutenhet och därmed rumslighet. Karaktäristiskt för innerstadens bebyggelse är att takfoten byggs in och att undersidan ges en speciell arkitektonisk behandling. För den nu aktuella bebyggelsen kan även andra nyskapade utföranden prövas. Synliga hängrännor och stuprör bör gestaltningsmässigt integreras i byggnadernas yttre gestaltning.

3:4 Bostadskvalitéer/lägenhetsutformning

Riktlinjer för lägenhetsutformning, planlösningar och tekniska egenskapskrav för bostäder ska följa Boverkets Byggregler, BBR 1999 som är den senaste utgåvan från Boverket. De krav som anges i BBR ska därmed utgöra en lägsta nivå för utformning av bostäder och bostadskomplement vid Sickla Kanal. Utöver de krav som ställs i BBR-99 anger stadsbyggnadskontoret följande ambitioner för lägenhetsutformning mm. Likartade ambitioner har tidigare formulerats vid utbyggnaden av Sjöstadens tidigare etapper.

3:41 Lägenhetsutformning

Lägenhetssammansättning

En varierad och för staden normalfördelad lägenhetssammansättning eftersträvas. Lägenhetsfördelningen bör göras så att olika lägenhetsstorlekar förekommer även längs vatten och i terrassvåningar.

Planlösning

Lägenheters planlösningar bör ge goda rumssamband och rumsformer, flera möbblingsalternativ, möjlighet till flexibilitet i användningen och utblickar åt flera väderstreck. Så gott som samtliga lägenheter är genomgående eller har ljus från minst två håll. Enkelsidiga enrummare förekommer dock i vissa projekt. Lägenheter bör även innehålla höga arkitektoniska kvalitéer. (Se t ex Bostaden som arkitektur, Ola Nylander, CTH 1998).

Dagsljus

Rådet i BBR att fönsterglasarean bör vara minst 10% av innanförliggande rums golvarea bör väl överstigas med hänsyn till exploateringsnivån.

Rumshöjder

Detaljplanens bestämmelser om hushöjd och våningsantal medger en inre rumshöjd på upp till 280 cm. Eftersom volym är en avläsbar kvalité hos oss människor bör en hög rumshöjd eftersträvas. Äldre byggnader upplevs positiva bl a på grund av denna volymstandard. Ökningen av rumshöjd bör även motsvaras av en ökning av fönsterhöjden.

Balkonger

Alla lägenheter större än 1 r o k, d v s för fler än en person, bör ha balkong, terrass eller uteplats. De bör förläggas till soligt väderstreck. Det är en fördel om balkongen inte avskärmar för mycket ljus till underliggande lägenhet. Inglasade uterum bör planeras in i samband med att husen byggs för att få en god arkitektonisk gestalt samt företrädesvis orienteras mot gårdssida. Extra omsorg bör ägnas dessa kvalitéer eftersom frytan på mark per boende är lägre i innerstaden.

Ljudisolering

I de fall där sovrum är placerade direkt mot trapphus bör ljudisoleringen i mellanväggen vara bättre än vad normen i BBR föreskriver. Även inom lägenheten bör isoleringen mellan bad och sovrum beaktas. Fläktar, element och mekaniska ventilationsanordningars bullernivåer bör beaktas vid val av apparater. Planlösningar bör utformas även med avseende på ljudkvalitéerna i en bostad. En särskild rapport, Ljudfrågor - Översiktliga projekteringsråd Hammarby Sjöstad, har upprättats av Ingemanssons Technology 1998.

Tillgänglighet

Kommunfullmäktige har beslutat att Hammarby Sjöstad ska utformas som en spjutspets avseende miljö- och kretsloppsanpassning samt avseende tillgänglighet. Utöver de krav som BBR föreskriver ska balkonger, terrasser och uteplatser göras tillgängliga för rörelsehindrade. Förekommande etagelägenheter ska utformas så att de kan kompletteras med invändiga vertikalhissar eller lyftbord. Det bostadsplan som är direkt tillgängligt ska inrymma alla grundläggande bostadsfunktioner, även vardagsrum och balkong/terrass.

3:42 Bostadskomplement**Lägenhetsförråd**

Ett förråd i eller i direkt anslutning till lägenheten är en god kvalitet. Om ett kompletterande förråd erfordras eller om hela förrådsytan placeras i en separat grupp på vind eller i källare bör denna grupp begränsas i storlek och nås från den egna lägenhetens trapphus.

Tvättstugor

En god utökning av bostadsstandarden är att förse badrum i bostäder för fler än två personer med plats för tvättpelare. Alternativt bör varje trapphus förse med egen tvättstuga.

Övriga bostadskomplement

Bostadsrättskontor och gemensamhetslokal med kök är goda komplement för de boende. Detaljplanen föreskriver att omfattande ytor för cykelförvaring ska anläggas. Cykelrum är att föredra framför skärmtak på gård.

Avfallshantering

För områdets mest frekventa avfallsfraktioner anläggs ett lokalt sopsugsystem. Övriga avfallsfraktioner placeras i traditionella soprum inom kvarteren. Graden av tillgänglighet till dessa anläggningar varierar med de olika byggherrarnas ambitioner men uppfyller stadens minimikrav. För den komposterbara avfallsfraktionen ska lägenheter som nyttjas av funktionshindrade utformas med avfallskvarn vid diskbänk.

3:5 Färgsättning**Färgsättning tidigare utbyggnadsetapper**

För den befintliga bebyggelsen runt Hammarby Sjö och för de hittills genomförda utbyggnadsetapperna av Sjöstadsprojektet längs Norra Hammarbyhamnen finns ett antal färgsättningsprinciper tillämpade.

Den äldre bebyggelsen vid Hammarby Sjös stränder har i allmänhet utformats med ljusa putsade fasader. Detta gäller t ex kvarteren Hamnvakten, Barnängens gård och LUMA. Bebyggelsen på Södermalmssidan på större avstånd från vattnet har innerstadens mer traditionella färgsättning med starkare kulörer och varierande puts- och tegelfasader. Även på Lugnet/ Nacka sidan har den befintliga bebyggelsen som ligger på de högre bergsplataerna kraftfulla kulörer.

Hammarby Sjöstadsprojektets två första etapper längs Norra Hammarbyhamnen har utformats så att dessa befintliga teman förstärks, d v s ljust kulörta och vita putsade fasader uppförs längs vattenfronten medan kraftfullare kulörer nyttjas i kvarterens

inre delar. Samtliga övervåningar och uppskjutande paviljonger utförs helt vita. Samtliga tak beläggs med svart falsad plåt.

Den nya bebyggelsen på Sickla Uddes yttre del har färgsättas så att dessa teman ytterligare tydliggörs, genom att förstärka de kulörta färgernas styrka och intensitet. De mindre punkthusen längs vattenfronten färgsätts vita i skiftande nyanser. Bebyggelsen längs gaturummet i Sickla Kanals inre del har inte ett kulört uttryck utan en färgsättning som bygger på den vita putsens samverkan med andra material, som klinker och trä, glas och metall. I gränderna tar en sval kulört färgskala vid, för att avslutas med en kraftig grön skärm mot Södra Länken.

Sickla Kaj har i sin tur färgsatts med en varmare och mustigare gul och röd ton längs kvarterens yttersidor mot esplanaderna och Sickla Kanal. De norrvända gårdarna görs ljusa eller vita för att föra in mycket ljus. Fasaderna längs lokalgatorna har olika sammanhållna färgkaraktärer, vita/gula, gröna/sand- och kalksten samt rödockra/sand- och kalksten. Samtliga övervåningar utförs i ljusa/vita kulörer eller ljusa träslag.

Färgsättning Sickla Kanal

Sickla Kanal utgör som vatten- och landskapsrum en småskalig del av det stora stadsrummet Hammarby Sjö. Färgsättningen syftar här till att skapa samverkan och mångfald inom bebyggelsen samt att bryta ned skalans.

Bebyggelsen närmast vattnet hålls samman av en ljus mild färgskala i vitt, grått, blått, svagt gråblått och varmt grågrönt. Färgskalan anknyter till den ljusa bebyggelsen på andra sidan kanalen. Gemensamt för bebyggelsen i Sickla Kanal är en taktill behandling av fasadytorna med kombinationer av olika ytbehandlingar och material, puts mot partier av färgad betong, slät puts mot grövre riven puts och färgad betong mot partier av cederträ. Tornbyggnaden i områdets östra del närmast Sickla Sluss står som ett utropstecken i handpolerad svart terazzo. Fönsterfärger är grågrönt och grått i olika valörer samt lackat/oljat trä. Gårdsmiljöerna präglas av ljusa fasader, stora glaspartier och balkonger samt i en gård stora partier av cederträ.

Lugnets Allé omges vid brofästet av två höga huskroppar klädda med skärmtegel. Sickla Kaj sidans mörka gråsvarta tegel möts på Sickla Kanal sidan av ett ljust rött tegel. Mot den höga tegelklädda huskroppen står gårdssidans lägre huskropp i vit puts med partier av slät vitfärgad betong. Fönstren är målade ljust grå.

De vita, gråblå, grå och grågröna fasaderna längs den inre parkens norra del möts med en mättad gulröd färg i hörnpartiet av fastigheten på parkens södra sida. Denna kulör återkommer i portiken mot vattnet längre ned i samma gränd och samspelar också med de stora cederträpartierna i kvarteret närmast Sickla Sluss och de varma träpanelerna inne i glaskapellet vid allén. Det gulröda hörntornet har fönsterpartier av ek och i övrigt är byggnaden vit med ekfönster.

Samtliga tak beläggs med mörkgrå plåt eller aluzink. Stuprör lika tak eller gråvita. Sockelmaterial är skiffer och granit (Näsinge). Räckena i smide målas mellangrå alt. mörkgrå. Överliggare av ek oljas/lackas.

3:6 Kvartersmark, förgårdar och gårdar

Allmänna riktlinjer

Planförslaget innehåller halvöppna bostadsgårdar som både har fysisk och visuell kontakt med anslutande park- och vattenrum. Gårdsytan i kvarteren uppgår till ca 20 m² per lägenhet. Planförslagens gårdsytor kompletteras med angränsande park. Inräknas även denna får totalt ca 50 m² per lägenhet. Lek- och rekreationsytor måste tillgodoses inom gårdar och parkytor tillsammans. Det är väsentligt att privata gårdsytor utformas med tydliga avgränsningar mot anslutande allmänna parkytor.

Genom bebyggelsens täthet ställs höga krav på gårdarnas utformning och uppbyggnad. Gårdarna måste utformas med hög kvalitet både avseende gestaltning och materialval. Gårdar utformas med mindre privata uteplatser mot angränsande marklägenheter och en större gemensam central yta. Minst 50% av gårdsytan bör upptas av grönytor. Dessa ytor bör samlas för att öka utnyttjandegraden. Kvarterens dagvatten ska omhändertas lokalt och bör utnyttjas för bevattning av gårdarnas grönytor. Underbyggda planteringsytor bör ha ett jorddjup som uppgår till minst 80 cm. Gårdar och förgårdsmark ska utformas med maximalt gynnsamma betingelser för växtlighet.

Gårdar och förgårdar ska utformas med hög standard avseende tillgänglighet för människor med olika former av funktionshinder. Detta gäller såväl utformning av gångvägar, ramper och trappor. Eventuella öppna dräneringsrännor för dagvatten bör utformas med speciell hänsyn till synskadade. Växtval ska göras med hänsyn till allergirisken.

Förslag till speciella riktlinjer för gårdar och förgårdsmark

Gårdar och förgårdar ansluter dels till det inre parkstråket, dels till kajstråket. Det inre parkstråket utformas gestaltnings- och materialmässigt som en fortsättning av motsvarande stråk inom Sickla Kajområdet. Bostädernas södervända uteplatser mot detta stråk förläggs vanligen förhöjda över parkens nivå och avgränsas med låga murar och häckar. Dessa murar bör materialmässigt samverka med parkens anslutande murar och därför bekläs med mellangrå granit, flammad yta, typ Näsige. Längs lokalatorna förekommer dels förhöjd förgårdsmark med privata uteplatser, dels förgårdsmark längs gatans nivå. Även murar eller förhöjda kantstenar som avgränsar förgårdsmark mot gata bör utföras av granit som ovan.

Murar mot kajen som avgränsar gårdar utformas däremot som del av anslutande byggnaders sockelpartier. Dessa utförs i mörk puts eller med skifferbeklädnad. Trappor som ansluter från gårdar mot kaj utförs i granit. Vegetation på gårdar utformas och placeras så att visuell kontakt mellan det inre parkstråket och Sickla Kanals vattenytor bibehålls.

3:7 Materialval och gestaltningsmässiga konsekvenser av miljösatningen

Genomförandet och utformningen av den speciella miljö- och kretsloppssatsningen för planområdet regleras i andra former än i detta kvalitetsprogram för gestaltning.

I ett flertal dokument, speciellt upprättade för projektet, preciseras sambandet mellan byggnadsutformning, materialval och miljökonsekvenser. Sådana dokument är:

- Miljöprogram för Hammarby Sjöstad, Projekt Hammarby Sjöstad.
- Vägledning för miljöanpassat materialval vid ledningsbyggande samt val av byggprodukter i kontakt med ren, dag- och spillvatten i Hammarby Sjöstad. Stockholm Vatten/ Miljöförvaltningen.
- Vägledning för miljöanpassade material och konstruktioner i Hammarby Sjöstad, Etapp 1, Mari Hult, Roger Corner.
- Miljökonsekvensbeskrivning för detaljplan Sickla Kanal. Tyréns Infrakonsult.

Målet är främst att minska bruket av material som innehåller skadliga ämnen, att öka graden av materialåtervinning och att minska energiförbrukningen vid materialframställningen. Målet är vidare att utforma byggnader som skapar goda levnadsbetingelser och har låg energiförbrukning.

Konkret innebär detta att vissa byggnadsmaterial bör undvikas. Sådana material i yttre byggnadskonstruktioner är t ex koppar, zink och PVC. Projektens exteriör kännetecknas av materialval som både uttrycker en stadsmässighet, modernitet och miljöanpassning. Speciella exempel är Folkhems "träfasader" mot gård, Lennart Ericssons "glasfasader" mot gård och Reinhold Gustafssons "skärmtegel" mot gata.

Området ska, som ett led i miljösatningen, förses med ett lokalt sopsugsystem för de mest frekventa avfallsfraktionerna. Inom detta delområde placeras i varje kvarter 1–2 nedkastpunkter längs gata eller på gård. Varje punkt rymmer flera nedkast och uppsamlingskärl förlagda under mark. Det är väsentligt att dessa uppsamlingskärl i sin helhet döljs under mark och att synliga nedkast ej placeras friliggande utan samordnas med andra byggnadselement.

3:8 Utformningsmässiga konsekvenser av tillgänglighetssatsningen

Genomförandet och utformningen av den speciella tillgänglighetssatsningen för planområdet regleras väsentligen i andra former än i detta kvalitetsprogram för gestaltning. Detaljplanen reglerar utformningen av kvartersformer, angränsningsavstånd, lutningar på yttre gatu- och gångvägssystem mm. I exploateringsavtal/tomträttsupplåtelse finns ett särskilt avsnitt under rubriken handikappanpassning som reglerar stadens krav på bebyggelsens utformning. Staden har upprättat ett särskilt program för utformningen av utemiljön. Stadsbyggnadsnämnden har fattat beslut om vissa detaljfrågor, t ex att terrasser ska ligga i samma nivå som innanförliggande boningsrum. Det finns ett antal statliga normer vars uppfyllande prövas vid bygglov och bygganmälan.

I detta program kommenteras i olika avsnitt utformningslösningar där dessa även har betydelse ur funktionshandikappsynpunkt.

4. DE OLIKA PROJEKTEN

4:1 Kvarteret Klabben 1 (Reinhold Gustafsson)

Reinhold Gustafsson förvaltnings AB genom Reinhold Gustafsson och Jan Kruhsberg. AQ arkitekter genom Björn Norman, Bengt Strandberg och Andreas Forsberg. Blomqvist landskapsarkitekter genom Christina Blomqvist

Byggnadsutformning

Byggnaden består av en rak skiva med två höga smala byggnadsvolymer som faller i varandra. Genom förskjutning i plan, skillnad i höjd och genom färgsättningen markeras dessa två volymer som två separata men samverkande element.

Läget längs Lugnets Allé, mot Allébron och mot det breda parkrummet i söder har motiverat att dessa fasader givits storskaliga motiv. Fasaden mot esplanaden präglas av stora samlade fönsterpartier i dubbel våningshöjd, som i sin tur kopplas samman två och två i burspråk i fyra våningars höjd. Ett och samma fönsterparti repeteras längs hela fasaden som återkommande motiv och omsluts av slutna murytor. Byggnaden har en markerad sockelvåning med natursten och stora glaspartier till lokalerna mot Lugnets Allé. Fasaden bekläds med skärmtegel i en röd nyans. Fasaden avslutas med en markerad takfot som materialmässigt utgör en integrerad del av fasaden.

Gårdsfasaden har samma arkitektoniska tema som gatufasaden, men med en annan skala och med en annan materialuppbyggnad. Det repeterade fasadelementet utgörs här av en enhet i två eller tre våningars höjd, bestående av två sammankopplade fönster kring en balkong, som i sin tur kopplas samman med motsvarande enhet i våningen över eller under. Fasaden byggs upp av samverkande putsytor med mellanliggande utfackningspartier.

Lägenhetsutformning

Byggnaden har utformats med tre trapphus som vardera försörjer två lägenheter per våningsplan. Samtliga lägenheter är genomgående, dvs. med fönster både mot gata och mot gård. Vardagsrum och kök vetter mot den trafikerade gatan medan balkonger och de allra flesta sovrummen är orienterade mot gården. Lägenheterna har en rumshöjd på 2,6 meter. Fönsterpartierna löper från golv till tak. De flesta lägenheterna har ett öppet samband mellan kök och vardagsrum. Samtliga lägenheter har både wc/duschrum och separat lägenhetstvättstuga.

Preliminär lägenhetsfördelning:

Antal: £ 2 RoK 3 RoK ≥ 4 RoK
41 st. 37 % 53 % 10 %

Förgårdar och gårdar

Gården består av i huvudsak två delar, en underbyggd övre del och en nedre del som anläggs direkt på mark. Dessa förutsättningar har gjort det naturligt att låta gården få två kontrasterande karaktärer.

Den nedre delen är något urskålad och lutar mot Sickla Kanal i norr. Denna gårdsdel föreslås få träd, varav ett vårdträd, häckar, buskar och perenner. Mittens hålls fri med en klippt gräsyta och i den soligaste delen en sittplats med småbarnslek.

Förutom funktion som vistelseyta sammanbinder denna gårdsdel den övre delen med kajens gångstråk. Murar och trappor avskiljer gården mot kajen. Den övre gårdsdelen kontrasterar genom att vara strikt och ha en förhärskande riktning. Riktningen mot Sickla Kanal beskrivs med hjälp av häckar och en mörkare beläggning i deras förlängning. Kanter av t.ex. granit inramar planteringsytor och gräsyta. De är av olika höjd.

Gränsen mellan gårdens båda delar består av en mur och en klippt häck. Utblickar ut mot kanalen prioriteras därför ska trädplaceringen underordna sig detta. Belysning med pollare föredras dessutom så att bländning inte hindrar utsikten över Sickla kanal. Privata uteplatser finns inåt gården och ut mot parkområdet. För att få en trevlig och användbar utevistelseplats föreslås spaljéer vid portar och häckar som avgränsning mot omgivningen. Längs Aktergatan anläggs förgårdsmark i nivå med gatan.

4:2 Kvarteret Klabben 2 (Einar Mattsson)

Einar Mattsson Byggnads AB genom Ristian Ränk och Olof Ramberg. AQ arkitekter genom Björn Norman, Bengt Strandberg och Andreas Forsberg. Blomqvist landskapsarkitekter genom Christina Blomqvist.

Byggnadsutformning

Byggnaden har i detaljplanen givits en meandrande form. I fasadutformningen följer byggnaden det traditionella schemat med en sockelvåning, en mellanliggande del med tre till fyra våningar och en indragen översta våning. För att byggnaden, trots sin vinklade och uppbrutna form, ska uppfattas som en enhet och för att motverka en alltför dominerande horisontallitet, har fasadens tredelning kopplats samman till en helhet.

Fasaderna har sin formmässiga stadga i sina putsade partier som består av sockelvåningen, av vertikala obrutna ytor utan (eller med få) fönster och av en balk över den indragna översta våningen. Genom att ge byggnaden en samlad fasad, skapas en god relation till intilliggande hus och en bra skala i den vida vyn från Allébron.

Visuellt utgör de putsade partierna fasadens yttre skikt, som kringsluter och inramar ytor med en friare utformning. Mot parken och mot gården utgör dessa mer öppna ytor en större del av fasaden, medan de putsade ytorna dominerar mot lokalgatan, där fasaderna får ett mer slutet intryck. De inramade öppnare ytorna innehåller fönster, mellanliggande väggpartier av profilerade fasadelement och balkonger.

Lägenhetsutformning

Byggnaden har utformats med tre trapphus med 2-3 lägenheter per våningsplan. Alla lägenheter har fönster i minst två olika väderstreck med utblickar mot det stora parkrummet i söder eller mot gården och Sickla Kanal. Vardagsrum, kök och balkonger har orienterats mot söder (mot parkrummet), mot gården eller mot Sickla Kanal. Lägenheterna har en rumshöjd på 2,6 meter. Fönsterpartierna har glasade bröstningar för maximalt inflöde av ljus och god kontakt med omgivningen. Vardagsrum och kök har i regel ett öppet rumssamband, men med möjlighet till uppdelning i två avskilda rum.

Den lilla byggnaden ner mot Sickla Kanal inrymmer en mindre lokal i bottenvåningen och en lägenhet i det övre planet.

Preliminär lägenhetsfördelning:
 Antal: £ 2 RoK 3 RoK ≥ 4 RoK
 46 st. 35 % 41 % 24 %

Förgårdar och gårdar
 Lika kvarteret Klabben 1

4:3 Kvarteret Klabben 3 (Besqab)

Besqab Projekt&Fastigheter AB genom Freddie Norvell och Anders Sjöberg
 FFNS arkitekter genom Per Vigow
 Nivå landskapsarkitekter genom Jonas Berglund

Byggnadsutformning

Kvarterets sneda form tas upp av en motsvarande avsmalnande byggnadsvolym. Ett förhöjt parti mot söder och parken tydliggör lamellens tyngdpunkt och förankring. Mot Sickla Kanal vinklar byggnaden av i en tunnare huskropp.

Byggnaden vilar på en tydlig bas bestående av en mörk naturstenssockel mot kaj och gata och mot gården i form av en mörk betongmur klädd med ett träaster. Fasaderna är i övrigt putsade i två kulörer och utförda i två putsnivåer där det inre sammanfaller med fönstren och tillsammans med dessa bildar sammanhängande större motiv. Mot det öppna park/gårdsrummet har bostädernas mer publika rum orienterats med sina balkonger och uteplatser. Stora, sammanhängande, lägenhetsvisa glaspartier utgör markanta inslag i fasaden som därigenom får en öppen karaktär. Balkongernas djup bildar två tydliga fasadliv. Balkongräcken med horisontell orientering anknyter till det marina läget. Ett bakomliggande råglas ger insynsskydd och samtidigt vackra ljuseffekter.

En mer sluten karaktär skapas mot gatan med sovrummens parställda fönsterpartier. Här utgör också det inre putslivet en större del av fasaden vilket ger dess mörkare kulör ett större genomslag i fasaden än mot park/gårdsrummet. Husets samtliga entréer och garageport är orienterade mot gatan. Två trapphus exponeras i fasad med vertikala glasbetongslitsar. Tillsammans med avsaknaden av uteplatser åt detta håll skapar dessa element en tydlig gatusida i kontrast mot park/gårdssidan.

Fasaden mot kanalen byggs upp av tre delar. Ett något indraget glasat parti över portiken bildar en länk mot intilliggande fastighet. Ett massivare fasadparti med förhöjd, portikhög bottenvåning balanserar grannfastighetens ”ramfasad”. Park/gårdsrummets indragna fasadliv med balkonger och sockel sveper runt hörnet och exponerar sig mot kanalen. Mot söder avslutas byggnaden med en förhöjd del. Uppglasade hörn med bostädernas publika rum och hörnbalkongerna ger en lätthet åt den högresta volymen.

Lägenhetsutformning

Byggnaden har tre trapphus med 2-3 lägenheter per våningsplan. Samtliga lägenheter är genomgående eller har fasader åt minst två olika väderstreck. Planlösningarna varierar men har vissa gemensamma drag. Kök och vardagsrum ligger intill varandra med valfri grad av öppenhet sinsemellan. En zon med entré,

hall och badrum samt en ”hjärtvägg” med installationer och pelare skiljer i flera bostäder dessa publika rum från sovrummen som är orienterade mot andra fasaden. Ett antal kompakta smålägenheter har orienterats i uppglasade hörnlägen. Projektet rymmer också några entresolerade ateljélägenheter.

Preliminär lägenhetsfördelning:
 Antal : < 2 rok 3 rok > 4 rok
 42 st 45 % 29% 26%

Förgårdar och gårdar

Anslutningar mellan trottoar och entréer beläggs med släta grå betongplattor. Ramp till garage och i portik beläggs med smågatsten. Förgårdsmarken ges en enkel utformning där kantsten av granit accentueras med en låg klippt häck. Innanför häcken samlas mindre cykelparkeringar i anslutning till entréerna. Uteplatser på gårdsbjälklag beläggs med släta grå betonghällar kompletterade med ytor av skiffer närmast balkongdörrarna. Avgränsningarna mellan respektive uteplatser markeras genom större urnor med planteringar. Mot parkstråket bekläs muren med ljus granit av Nässinge-typ. Avgränsningen mot uteplatserna förhöjs och förses med ett räcke av rundstål.

Den gemensamma gården utformas som ett öppet parkrum trappad i breda gräsgränder ned mot kanalen. Sidordnat mot respektive stödmurar ordnas sammanhållna grupper av blommande småträd. Mot murarna spaljeras klätterväxter. En mindre lekplats anordnas i övre delen av gården.

Längs den västra långsidan förläggs en ramp som via gården förbinder kanalstråket med det inre parkstråket. Anslutningen mot kanalstråket sker via ett trapplopp.

4:4 Kvarteret Klabben 4 (Lennart Ericsson och SBC)

Lennart Ericsson Fastigheter AB genom Lennart Ericsson och Per Frölén
 SBC genom Leif Ågren och Ivar Stenport
 Johansson Linnman Arkitekter AB genom Per Johansson och Malin Olsson. Nivå landskapsarkitekter genom Jonas Berglund

Byggnadsutformning

Byggnaden är uppdelad i olika huskroppar formade utifrån detaljplanens förutsättningar. Mot lokalgatan inordnar sig huskropparna i den mer rätvinkliga strukturen och söker ett sammanhang med huset på andra sidan gatan. Mot gården i nordväst avslutas däremot bebyggelsen med en mer självständig form - en långsträckt böjd huskropp som annonserar sig ned mot kanalen och in mot staden. Ett intrikat system av balkonger, orienterade mot eftermiddagssolen förstärker visuellt denna huskroppens klättring från fyra våningar närmast vattnet upp till sex våningar mot parken. Mötet mellan de två byggnadsformerna, det rätvinkliga och det böjda, tydliggörs i takets och de två gavlarnas utformning. Utefter den sluttande lokalgatan ligger husets tre entréer som via genomgående hissar och trappor leder upp till bostadsplanet. En mindre paviljong i två våningar ligger placerad på gårdssidan framför den böjda huskroppen ut mot kajen och knyter an såväl till kajplanet som till terrassen ovanpå garaget.

Den böjda huskroppen, som huvudsakligen innehåller vardagsrum och kök, glasas upp rejält mot gården och de slutna murpartierna, bjälklagskanterna och pelarna

putsas vita. Motsvarande partier in mot lokalgatan putsas i en varm kulör som samverkar med den gråblå färgen på motstående gatufasad. Fönstren samlas i större grupper som speglar lägenheternas utformning bakom fasaderna. Bröstningarna såväl mot gård som mot gata kläs med plåt i samma kulör som fönstersnickerierna – en mörk grågrön ton. Nedåt avslutas huset med en sockel som på grund av markens lutning växer och blir våningshög mot kajen. Sockeln får en riven puts i en mörk ton som vid entréer, cykelställ, sopnedkast och i mötet med marken förädlas med en natursten snarlik i färgen.

Lägenhetsutformning

Byggnaden innehåller tre trapphus med 2-3 lägenheter per våningsplan. Huset innehåller ett brett spektrum av lägenheter från små kompakta bostäder till större lägenheter på upp till 110 kvm. Gemensamma genomgående schakt tillåter olika lösningar från plan till plan - huvudsakligen större lägenheter i husets övre plan och närmast vattnet, mindre lägenheter längre ned i huset och upp mot parken. Mötet mellan den böjda huskroppens form och den rätvinkliga strukturen ger lägenheterna karaktär och en individuell utformning. Utblickarna mot staden, vattnet och parken tas till vara och samtliga lägenheter orienteras mot solen. Paviljongen närmast vattnet innehåller en lokal i kajnivån och en bostad i terrassplanet sammanbundna med en intern trappa – arbeta bo i samma hus.

Preliminär lägenhetsfördelning:

Antal:	< 2 rok	3 rok	> 4 rok
48 st	60%	25%	15%

Förgårdar och gårdar

Förgårdsmarken längs gatan beläggs med släta grå betongplattor. Anslutning till garage och portik beläggs med smågatsten. Gränsen mellan förgårdsmark och trottoar markeras med en klippt avenbokshäck. Innanför häcken samlas mindre cykel-parkeringar i anslutning till entréerna. För en allmän beskrivning av gårdens karaktär, se kvarteret Klabben 3. Gårdsterrassen förbinds med gården via en ramp ned till lek- och sittplatsen. Runt den mindre byggnadskroppen längs stranden markeras den privata zonen med en klippt avenbokshäck..

4:5 Kvarteret Klabben 5 (Folkhem)

Folkhem Byggnads AB genom Sven-Harry Karlsson och Åke Forsell
Fidjeland Arkitektkontor AB genom Jan Fidjeland

Byggnadsutformning

Närmast Sickla Kanal uppförs två kopplade lamellhus kring en bostadsgård som vänder sig mot kanalen. Den södra delen av det östra lamellhuset planeras för att kunna användas som kontor eller bostad. Husen har garage och bostadskomplement i delar av bottenplanen.

Det kopplade lamellhuset på kvarterets västra sida beskriver en stiliserad z-form. Från Midskeppsgatan nås tre trapphus samt garaget. Gatan fortsätter genom en portik i huset ut på kajen och avslutas i en vändplan mellan kvartersgården och den planerade restaurangen på kajen. Det östra lamellhuset är rakt och avslutas närmast kanalen med ett slankt torn. De tre trapphusen i detta hus nås från gården med

angöring vid vändplanen. Det bortersta nås dessutom från lokalgatan längs Södra Länken. Övriga trapphus nås direkt från gata. Mot gården karaktäriseras husen av generösa balkonger, fasader av oljat cederträ, samt stora fönstersnickerier av trä. Även fasader mot söder och väster har stora fönsterpartier, balkonger och terrasser. Förekommande material i fasader, förutom oljat cederträ mot gården, är målad slät betong i form av skivformade tvåvåningsselement, och för tornkroppen terrazzo. Balkongräcken utföres av stål som målas.

Lägenhetsutformning

Byggnaderna innehåller sex trapphus med 2-3 lägenheter per våningsplan. Samtliga lägenheter är genomgående eller har fasader åt olika väderstreck. Normalplanet innehåller 14 lägenheter av 5 grundtyper. Närmast kanalen i det östra huset återfinns ”tornlägenheterna” med fasader mot öster, väster och norr. Dessa lägenheter har bland annat ett stort runt allrum. I det östra huset finns den mest förekommande lägenhetstypen, ”grundtypen”, med fasader mot öster och väster. I det västra huset finns, förutom grundtypen, två hörnlägenheter och en lägenhetstyp som förekommer över portiken. Planlösningarna är öppna och ljusa, med stora vardagsrum/allrum, kök med möbelkvalitet, samt klädkammare. Flertalet lägenheter har lägenhetsförråd inom lägenheten. Alla lägenheter har golvvärme. Fönster är höga, oftast från golv till tak.

Preliminär lägenhetsfördelning:

Antal:	< 2 rok	3 rok	>4rok
77 st	9%	26%	65%

Förgårdar och gårdar

Förgårdarna har olika funktion beroende på läge samt funktioner i husens entréplan. Vid entréer ansluter gatumarkens hårdgjorda ytor stadsmässigt in mot husen. I anslutning till bostäder utgörs förgårdarna av upphöjda uteplatser kringgårdade av naturstensbeklädda murar och delvis av skyddande häckar. Den gemensamma kvartersgården domineras av en svagt skålad grusyta.

4:6 Kvarteret Brädgården 10 (Katarinastiftelsen)

Katarinastiftelsen genom Haldo Andersson och Lars Norgren
FFNS arkitekter AB genom Ulla Kolb och Anders Lindh
Andersson & Jönsson landskapsarkitekter genom Jenny Johnsson och Britta Holmberg

Byggnadsutformning

Katarinagruppens fastighet utgör nordöstra hörnet av kvarteret Brädgården och upptar en fjärdedel av kvarteret. Byggnaden består av två vinklade men sammanbyggda huskroppar. Mot lokalgatan är den fem våningar höga byggnaden indragen från gatan. Tre lätta burspråk står på förgårdsmarken mot den i övrigt slutna fasaden. Byggnaden mot parken är fyra våningar hög och här hänger burspråken på fasaden. En väl tilltagen takfot avslutar burspråken uppåt. Entréer finns utmed lokalgatan. I bottenplanet inryms publika lokaler med anknytning till sjukvård. Fastigheten inrymmer i övrigt bostäder för äldreboende med vårdbehov.

Hörnet accentueras av en högre del ”torndelen” vars uttryck avviker från den övriga byggnaden. Torndelen är liksom övriga huset putsad men har en kraftig kulört

till skillnad från den i övrigt vita byggnaden. Hörnbalkongerna ger fin parkkontakt åt innanförhängande gemensamhetslokaler. I torndelens källare respektive sjätte våning finns teknikrymmen.

In mot gården har huset en mera öppen karaktär med stora fönsteröppningar i fasadmuren, balkonger och terrass. Pulpettakens takfot ger gårdsfasaderna och terrassen väderskydd. Gården ligger i samma nivå som entréplan och är fullt tillgänglig för de boende.

Naturstenssockel, putsade fasadytor, entrépartier och fönsterpartier av ek, smidesräckan på balkonger samt plåttak ger byggnaden en stadsmässig karaktär. Balkongerna är belagda med trätrallar och fasader på balkongerna är beklädd med ekpanel. Detta ger de boende intimitet.

Lägenhetsutformning

På var plan finns två vårdgrupper om 8 lgh/varje. Var grupp har gemensamt kök och vardagsrum med generösa fönsterpartier ut mot balkonger. Lägenheterna är enkelsidiga och nås från en korridor. Översta planet - plan 5 - har en större vårdhet med 11 lgh. Här har man tillgång till en terrass. I störst möjliga mån eftersträvas hemmiljö i lägenheterna som har generösa takhöjder, ofta utsikt och rikligt med dagsljus. Var lägenhet är försedd med pentry för enklare matlagning samt handikappanpassade toaletter med möjlighet till klädtvätt.

Förgårdar och gårdar

Kvarterets gårdsmark är kringbyggd på tre sidor och öppnar sig mot parkstråket i norr. Gårdsmarken är delad i två nivåer, den södra delen förhöjd på bjällklag och den norra delen i nivå med parkstråket. Den norra, nedre nivån av gården delas mellan Katarinastiftelsen och grannfastigheten Peab och kommer delvis att utnyttjas gemensamt. Tomtgränsen mellan fastigheterna markeras med ett lågt smidesräcke med grindar. I gårdens soligaste hörn finns en sittplats med en träspaljé i bakkanten. Två förhöjda planteringslådor, uppbyggda av träkonstruktioner, ger möjlighet till egen odling. Sopsugsanläggningens inkast förläggs närmast den höga murväggen.

På förgårdsmarken närmast fasaden mot gatan finns uppställningsplats för cyklar och upphöjda planteringar kringgärdade av låga granitmurar.

Växtmaterial som används varierar med årstiderna; lökar och perenner, bär- och prydnadsbuskar och mindre träd. Mot murar och spaljéer planteras klängväxter. Allergiframkallande arter används ej. Markmaterial på hårdgjorda ytor är betongplattor, grus och naturstenschällar. Grusytor får friser av storgatsten. Murar och trappor utförs av granit. Stål- och smidesdetaljer samt träkonstruktioner målas. Utrustning och markmaterial som används är miljöriktiga och återvinningsbara. Dagvattnet från gården samlas upp och leds till kanalen i parken.

5. UTFORMNING AV ALLMÄN MARK, PARKER OCH GATOR

I detta avsnitt redovisas utformningen av parker, gator och bryggor som ligger på allmän mark och som ska anläggas av staden.

5:1 Parker

Kajen och stranden

En av de bärande tankarna är att Hammarby Sjös vattenytor ska utgöra stadsdelens centralaste offentliga stadsrum, ett stadsdelens "blå öga", samt att dess stränder nyttjas för park- och rekreationsytor, bebyggelse och verksamheter. Den befintliga stranden inom planområdet längs Sickla Kanal utgörs av gammal sjöbotten med senare utfyllnader och kajkonstruktioner.

Inom planområdet har befintliga kajkonstruktioner rivits av tekniska skäl.

För att förmedla en successiv övergång till det intimare naturlandskapet kring Sickla Sluss och Sicklasjön ersätts kajen av en lägre naturslänt på vars krön anläggs nya gång- och cykelvägar eller gator/torg. Den successiva övergången förmedlas även av de snedställda kvartersformerna.

Kajstråkets plana ytor beläggs med klistrat grus. Avvikande fält av ett mjukare material skapas i form av träbryggor och trädäck. Där samlas träd, bänkar och övrig utrustning. Träden utgörs av ullungrönnar, (Sorbus dodong) på trädäcken och knäckepil samt glansbladig pil (Salix lucidus), i strandslänten. Dessa planteras så att ett växelvis spel mellan öppna och trädbevuxna platser uppkommer längs med promenaden och så att fria siktnlinjer skapas från parken, via gårdarna, ut över vattnet. I nordväst avslutas kajen av en vändplan utformad som ett torg belagt med smågatsten. Här redovisar detaljplanen även byggrätt för en utskjutande restaurangpaviljong som även denna kantas av träbryggor. Vid Sickla Kanals anslutning till Sickla Sluss övergår dessa byggda strandanläggningar till ett gång- och cykelvägssystem i ren naturmark. Kraftfulla vegetationskompletteringar görs i denna del efter ingreppen i samband med Södra Länkenbygget.

Sjöstadsparterren

Den inre bostadsnära parken utgör en del av det 600 m långa och 37,5 m breda parkstråk som förbinder Lumaparken i väster med Nackareservatet i öster. Parkanläggningen har namnet Sjöstadsparterren. Parken avslutas i sydost av en kulle med exemplar av äldre ekar medan Lugnets Allé och en mindre transparent kyrkobyggnad avgränsar i nordväst. Mellan de båda polerna kultur-natur i parkens fonder skapas en park med biotoper inordnade i en stram form som successivt löses upp. Parken byggs upp med två långsgående terrasser med en slänt som slingrar sig fram och skiljer planen åt.

Parkens norra nedre del mot bostadsbebyggelsen utformas likartat som inom Sickla Kajområdet med ett södervänt huvudgångstråk och en anlagd parkkanal för b l a omhändertagande av dagvatten. Kanalen formas till ett dekorativt inslag i parken. För att tillgången på vatten ska vara god under större delen av året och mindre beroende av oregelbunden regnförekomst kommer ett tillskott av vatten att tas från Sicklasjöns utflöde vid Sickla Sluss. Kanalen kan på grund av nivåförhållanden inte

anslutats synligt till detta utflöde utan vatten leds via ledning till en synlig ”källa” där kanalen börjar. Denna källa utformas i samråd med Stockholms konstkansli och konstnären Dag Birkeland och utgör en del av områdets konststrategi på allmän mark.

Kanalen utformas ca 3 m bred och 0,3 m djup med granittrappstegsanslutning till den parallella gångvägen på den norra sidan och vegetationsslätt på den södra. Kanalens botten beläggs med hällar av mörk natursten. Kanalens mjuka kant mot parken planteras med blommande vattenälskande växter som starr, blomstersäv och svärdslilja. Det nedre planet är mer skött och ordnat med klippt gräs. Gångstråkets gräns mot bostadsbebyggelsens uteplatser utgörs av låga murar i mellangrå granit. Mot gårdarna kan gränsen utgöras av enkla, genomsläppliga smidesräcken.

Den övre terrassen planteras med dungar av fler- och enstammiga ullungrönnar i ett marktäckande gräs, amerikansk kämpestarr (*Carex plantaginea*). Här skapas en förhållandevis vild karaktär med vårflor av vitblommande stjärnhycint (*Camassia* sp). Parken delas in i tre avskilda delar av det korsande lokalgatunätet. Gatorna kantas av låga granitmurar med samma utformning som inom Sickla Kajområdet.

Ekkullen är en befintlig höjd med stora äldre exemplar av ek. Dessa kompletteras med nyplanterade ekar och hasselbuskar samt en utvecklad undervegetation av vårblommor som sippor och gullvivor. Kullens form får en fortsättning i marken, en tydlig rundad avslutning som förstärks av ekbeståndets bryn av blommande arter som körsbär och hagtorn. Tanken är att ge en upplevelse av att naturen vandrar från Nackareservatet ner i parken. Här anläggs en mindre lekplats för något äldre barn med klätterlek och balansbommar. I ekskogen och parkens mittaxel placeras parkhammockar. Härifrån skapas ett siktstråk vilket ger en fin vy och kontakt med den övriga parken.

5:2 Gator

Kvalitetsprogrammet omfattar de båda lokalgatorna Aktergatan och Midskeppsgatan. Övriga gator omfattas av angränsande detaljplaner.

Lokalgatorna utformas med samma planutformning, sektion och materialval som inom Sickla Kajområdet. Detta innebär att Aktergatans söder om parken utformas med 6 m körbana för dubbelriktad trafik med angöring/parkering på båda sidor i förhöjda fickor samt med 2,5 m breda trottoarer. Genom parken smalnas båda gatu-sektionen av till 3,5 m bredd och tillåter inte mötande biltrafik på denna korta sträcka. Lokalgatorna breddas åter norr om parken till totalt 12 - 15 m bredd och omges här av 3 m förgårdsmark på båda sidor. Gatorna beläggs med ljus asfalt, avslutande vändplaner med mellangrå smågatsten. Kantstenar utförs av granit. Gångbanor och parkeringsytor beläggs med betongplattor format 35x35 cm respektive betongmarksten. Midskeppsgatan förlängs dessutom ut på kajplanet mot Sickla Sluss för att medge angöring till Folkhems kvarter mm. Gatan beläggs även i denna del med smågatsten.

5:3 Skyltning

Stockholm har sedan 1996 övergripande råd och riktlinjer för skyltning. I förslaget till översiktsplan och dess lokala byggnadsordning står bl a att skyltning ”ska anpassas till stadsbilden och utformas så att den berikar staden, samverkar med byggnadernas utformning och underordnas det kulturhistoriska värdet” samt att ”lysande skyltar hör naturligen ihop med de verksamheter i bottenvåningarna de är knutna till. De ingår också i gaturummets koncentration av ljuset till bottenvåningens nivå. Hos skylten bör den grafiska formen, tecknet, lysa och inte bakgrunden.

För Sickla Kanal, som ska ansluta till dessa riktlinjer bör gälla:

- Skylt placeras i direkt anslutning till verksamheten, företrädesvis byggnadernas bottenvåningar, Längs Lugnets Allé och mot Södra länken även högre upp på fasaderna.
- Skyltar högt upp på fasad tillåts endast enligt ovan med höga krav på utformning och placering. Efter krav från Vägverket får inga skyltar sättas upp på fasad mot Södra Länken för annan verksamhet än som inryms i byggnaden. Dessa skyltar, som ofta syns på långs avstånd, måste samspela med byggnaden på ett omsorgsfullt sätt. Detta innebär bl a krav på friliggande bokstäver eller fria konturer, företrädesvis av neon, samt en utformning anpassad till byggnadens fasad.
- Utstående skylt får placeras minst 3 m ovan gata eller kaj, samt får skjuta ut max 1,2 m från fasad och ha en maximal skyltyta om 1,0 m². Invändigt synlig skylt som vänder sig mot gata eller kaj jämföras med utvändigt skylt. Mindre invändiga neonskyltar med max 20 dm² yta kan dock undantas från denna regel och kräver därmed inte bygglov.
- Själva texten bör lysa och inte bakgrunden.
- Skylt bör placeras så att den inte skymmer karaktäristiska fasaddetaljer.

Dessa riktlinjer för områdets skyltning omfattar inte skyltbehov för synskadade och orienteringshandikappade. Sådana riktlinjer inryms delvis i stadens riktlinjer för handikappanpassning av utemiljöer samt i skriften ”Stockholm en stad för alla”.

6. SYNLIG KOMMUNALTEKNIK

6:1 Belysning

Staden ansvarar för belysningsanläggningen på gator och i parker samt längs stränder. Utformningen av armaturer och belysningsstolpar följer samma princip som är fastlagd för Sickla Udde utbyggnadsetapp II. Den föreslagna armaturen är ICON, Louis Poulsen.

Stolpar och konsoler för belysningsarmatur är specialdesignade. De är utformade med hänsyn till arkitekturen i Hammarby Sjöstad. En ny standardfärg har tagits fram för park och gatmöbler inklusive spänn och belysningsstolpar. Samtliga armaturer ska bestyckas med en energieffektiv ljuskälla typ Philips Mastercolor CDM-TT från 75W till 35W, som alternativ kommer kompaktlysrör att användas. Lägsta godtagbara färgåtergivningsindex är därmed RA 83, vilket innebär en mycket god färgåtergivning. Ljuskällan har en varmvit färgtemperatur som motsvarar 3000 Kelvin. Utformning av belysning på kvartersmark kan göras friare utan krav på inbördes samordning. Däremot bör val av belysning för port och entréer utmot allmän gata anpassas så att bästa möjliga samverkan uppnås. I vissa situationer kan belysningen behöva förstärkas eller utformas på speciellt sätt för att tillgodose synskadades behov.

Belysning längs Lugnets Allé

Belysningens upphängning samordnas med spårvägens strömförsörjning utifrån samma princip som är föreskriven för Sickla Udde. Av detta skäl placeras s.k. spännstolpar (stolpe för upphängning av lina) med ett c/c avstånd max 26 m i esplanadens mittparti, i samma centrumlinje som alléträden. Det exakta c/c avståndet är beroende av infästningsmöjligheter för linspänn i fasader i samordning med trädens placering och gatans behov och kan därför variera något. Belysning av spår- och vägbana sker med linmonterad armatur typ ICON Louis Poulsen. Infästningsanordning för lina monteras som lägst 9 m över mark i anslutande byggnader. Som kompletterande belysning på fasader längs gångbanor anbringas en lägre konsolbelysning med ljuspunkthöjd 4m, med ett c/c avstånd 20m. Här nyttjas armatur typ lilla ICON Louis Poulsen, med asymmetrisk reflektor. Denna belysning utförs alternativt med en belyst skärmtakskonstruktion.

Belysning på lokalgator

På de anslutande lokalgator sker belysningen med armatur typ lilla ICON på stolpe, ljuspunkthöjd 6m. med ett c/c avstånd 18-20m. Eftersom gångbanans bredd är begränsad kommer stolparna att placeras innanför mur, på fastighetsmark. För att skapa en tydlig visuell markering mellan det trafikerade gaturummet och parkrummet slutar gatubelysningen där lokalgata övergår i park. På lokalgatornas norra del fortsätter ICON på stolpe, med ljuspunkthöjd 4m. Där gatan går igenom en portik kompletteras belysningen med infällda armaturer i portikens undertak.

Sjöstadsparterren

Utmed parkens södra promenadstråk nyttjas en armatur på stolpe typ CAMPO Hess. Det är samma typ av reflektorarmatur som nyttjas i övriga parkområden i Hammarby Sjöstad. Armaturen omgärdar platsen med att rikta ljusstrålarna in mot parkens mitt. De placeras med ett ungefärligt c/c avstånd på 15 m med centrering till trädlundarna för att tillföra ljus upp i trädkronorna.

På den norra sidan av parken löper en kanal. Passagen är relativt trång med husen på norra sidan och kanalen, med fri utblick över parken mot den södra sidan. Ljussättningen utformas så att den bidrar till att förstärka perspektivet i mot parken efter mörkrets inbrott. För belysningen längs med terrassen nyttjas samma typ av pollare Jakobsson som på kajen. Den är väl avbländad och riktar ner ljuset med en halvt cirkulär ljuskägla på gångytan. I de öppnare ytorna mellan husen som utgör naturliga entréer till parken, föreslås att en något intensivare gårdsbelysningen möter upp och tillgodoser behovet av en högre ljusnivå. För belysning i trappor och ramper föreslås en i vägg infälld orienteringsarmatur typ ateljé Lyktan SIMES EOS Wall recessed.

Belysning längs Sickla Kanal

Ljussättningen skall bidra till att ge kajen en marin karaktär. Eftersom kajen klassas som ett parkstråk nyttjas armatur typ Campo Hess. För att undvika störande ljuspunkter utmed vattnet kommer belysningen för gång- och cykelbana att placeras intill fastigheterna. Armaturerna placeras på stolpe alternativt på konsol för väggmontage. Där armaturerna appliceras på fasad nyttjas armatur typ lilla Campo på konsol med ljuspunkthöjd 4m, med ett c/c avstånd ca 15 m.

För belysning på bryggorna föreslås en infälld orienteringsarmatur i mur typ ateljé Lyktan SIMES EOS Wall recessed, bestyckad med kompaktlysrör 26W. Som kompletterande belysning vid bryggor där det inte finns mur föreslås en avbländad pollararmatur typ Jakobsson, som riktar ett ljus ner på marken och på bryggorna utan att ge onödigt blänk av ljuspunkter i vattenspegel. Armaturerna placeras med ett c/c avstånd på 5-7 m.

6:2 Trappor, murar, stadens möbler och trafikskyltar

Utförligare bakgrundstexter avseende trappor, murar, möbler och trafikskyltar mm finns i Kvalitetsprogram för gestaltning av Sickla udde, utbyggnadsetapp II, Dp 96099.

7. KONSTNÄRLIG UTSMYCKNING

7:1 Allmänt

Ett förslag till konstnärlig utsmyckning på allmän platsmark som omfattar detaljplaneområdena Sickla Udde, Sickla Kaj, Sickla Kanal och Luma har upprättats av Stockholms Konstråd i samarbete med projektledningen och stadsdelsförvaltningen. Konstsatsningen genomförs i huvudsak med exploateringsmedel. Härutöver förväntas de olika byggherrarna bekosta egna konstsatsningar inom de olika projekten på kvartersmark.

7:2 Konstnärlig utsmyckning

Sjöstadsparterren får inom detaljplaneområdena Sickla Kaj och Sickla Kanal två storskaliga konstinslag:

- Vattendraget/kanalen som löper i parkens hela längd bearbetas konstnärligt av Dag Birkeland.
- På den kvadratiske platsbildningen i anslutning till Miljöinformations-centrat inom Sickla Kajområdet utformar Thomas Nordström en fontänskulptur.

Dag Birkeland

Dag Birkeland bearbetar med olika grepp vattnets rörelse från källa till utlopp. Diagonalställda stenblock i Älvdalskvarset bildar passager för vattnet och skapar en pendlande vattenrörelse. Flera sådana övergångar med diagonalställda vattenkamm-
mar, försedda med belysning under vattenytan, bildar klivstenar/övergångar för den som här tar sig över kanalen till fots. Även kanalens källa utformas med en serie bearbetade stenblock i ekkullens sluttning.